VOJÁK, SOKOL, HRDINA pplk. JOSEF KRATOCHVÍL

Pplk. Josef Kratochvíl patřil k předním postavám protinacistického odboje hodonínského Sokola a s ním bytostně spjatého vojenského hnutí odporu, které zde rozvíjely místní a okresní jednotka ilegální organizace Obrana národa. Do Masarykova rodiště služebně převelen v pohnutém roce 1938 k 7. dragounskému pluku. Věrnost idejím Dr.Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera ho, jako ve všech předchozích působištích, přivedla hned mezi příslušníky zdejší sokolské jednoty.

Perfektní chápání soudobých úkolů, píle a iniciativa ho záhy vynesly na post jejího místostarosty. Dle svých zálib se současně vydatně exponoval též v divadelním odboru, přičemž si získal výtečný zvuk výkony hereckými i režisérskými schopnostmi. V tomto ohledu se zasloužil o vysoké uznání hodonínské sokolské ochotnické dramaturgii.

Na poli materiálně-technické péče ochotně přijal patronát nad prováděním adaptace loutkového divadelního sálu a výstavbou nářaďovny v budově sokolovny. Neméně intenzivně se angažoval také v kinoodboru, zanedlouho hrajícího významnou roli v opatřování finančních prostředků k odbojovým účelům.

V době bezprostředního ohrožení republiky agresí hitlerovského Německa kladl důraz na brannou výchovu, k níž aktivně využíval vzdělavatelských projevů a vlastenecky laděných statí publikovaných v časopise Hodonínský Sokol.
K okupaci českých zemí nacistickými ozbrojenými silami zaujal kategoricky odmítavý postoj. Považoval ji za výzvu neprodleně vrhnout svoji energii k zápasu o znovunabytí svobody naší domoviny.

Několik hodin před příchodem uchvatitelů do města, v noci ze 14. na 15. března, spoluzajišťoval odklizení série zbraní a nábojů z kasáren, jež byly po krátkém uložení v soukromí bezpečně ukryty v sokolovně a dřevařské provozovně J.Křižana. Z titulu své důstojnické profese participoval na úkolech souvisejících s přípravami všeobecného povstání, očekávaného v okamžiku hitlerovského napadení Polska.

Navíc plnil úlohu spojky s ústředním Obrany národa v dotyku s generálem Vojtěchem Borisem Lužou, jenž pak v Hodoníně uskutečnil jednání s III. Okresním velitelem ON br.Františkem Landgráfem. Týkalo se systematického tajného převádění českých vlastenců na Slovensko, prchajících tudy do tvořící se československé armády v zahraničí, když se předpokládané otevřené vystoupení na domácí půdě ukázalo nereálné. K maximálně spolehlivému překlenutí hraničních bariér pomáhal br. Kratochvíl osobně vytvářet podmínky.

Nezůstal stranou ani opatřování peněžních příspěvků, zejména solidární podpory k zaretušování manka vzniklého krácením tržeb v sokolském kině Lucerna, z kterýchžto částek byla poskytována pomoc rodinám zatčených živitelů a kryty náklady s převaděčskými a zpravodajskými aktivitami. Odbornými vojenskými znalostmi a zkušenostmi i konexemi sloužil k opatřování důležitých informací o úmyslech protivníka a tím i zajišťování prevence vůči jeho záludným úderům.

Gestapáckému řádění konspirační dovedností tři leta zdárně unikal, ale nakonec se mu osudové přece nevyhnulo. V průběhu drastické éry t.zv. zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha gestapo zachytilo stopy jeho ilegální činnosti 1. května r. 1942 ho uvěznilo. Po surových, avšak bezvýsledných výsleších v Brně byl odeslán do továrny na
smrt - vyhlazovacího koncentračního v Osvětimi, kde 15. června r. 1943 následkem krutých muk zahynul.

V galerii sokolských bojovníků za šťastnou budoucnost svého domova mu nesmazatelně náleží čestné místo.

Miloš H y n e k
vzdělavatel T.J.SOKOL HODONÍN